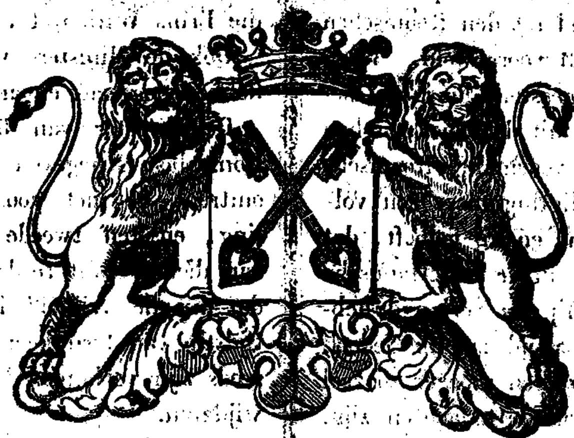
1853. N°. 4

LEYDSCHE COURANT

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

WOENSDAG, 20 APRIL.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 19 April.

Z. M. heeft benoemd bij de dienstdoende schutterij alhier: tot Kapitein Mr. S. Tak, thans 1ste Luitenant; tot 1sten Luitenant J. Scheltema, thans 2de Luitenant; tot 2de Luitenants P. F. J. Ysselsteyn, thans schutter en J. Zaalberg.

— Voor hen, die met belangstelling de zaak van het Huiszittenhuis gevolgd zijn, wordt medegedeeld, hoe de staat van zaken voortaan zal zijn, ten gevolge van de nu mogelijk gewordene uitvoering der Raadsbesluiten, in overeenstemming met den Kerkeraad:

1°. De sedert het jaar 1582 tot 1848 bestaan hebbende administratie van Mren Regenten der Huiszitten- en Diaconie-armen wordt, voor zoover die van stadswege gevoerd werd, opgeheven, en het *onverdeeld* beheer over genoemde administratie, bekend onder den naam van het Huiszittenhuis, aan het collegie van Diakenen der Ned. Herv. gemeente overgelaten volgens de bestaande kerkelijke reglementen, behoudens art. 148 Gemeentewet (vóór het jaar 1849 bestond het bestuur uit acht in dienst zijnde Diakenen, en uit acht andere, door den Stedelijken Raad aangestelde personen).

2°. De kapitalen, thans op de grootboeken der N. S. gevestigd, ten name van Mren Regenten der Huiszitten- en Diaconie-armen, worden overgesteld op Diakenen der Ned. Herv. gemeente voor de Huisz.- en Diaconie-armen te Leyden.

3°. Uit de, ten gevolge van die overschrijving, door Diakenen te ontvangen achterstallige renten en inkomsten, worden, tot een niet hooger bedrag dan die renten en inkomsten beloopen, aan de stedelijke kas gerestitueerd de voorschotten, sedert Junij 1848 aan de thans bestaande administratie verstrekt, ter vervanging van de sedert dat tijdstip achtergeblevene renten en inkomsten.

4°. De localen van het Huiszittenhuis enz. blijven voor de thans optredende administratie bestemd.

5°. De benoeming van Regenten van het Minnehuis (Godshuis, oorspronkelijk afkomstig van en gesticht door de voormalige administratie van het Huiszittenhuis) zal geschieden door den Raad, uit dubbeltallen door Diakenen aan te bieden.

6°. De benoeming van Regenten der armbakkerij (welke inrigting haren oorsprong verschuldigd is aan en steeds in verband stond met de voormalige administratie der Huiszitten- en Diaconie-armen) zal bij uitsluiting geschieden uit leden van het Ned. Herv. kerkgenootschap.

— Het examen voor Notarissen in Zuidholland zal den 19den Mei afgenomen worden door de Commissie uit het Prov. Geregtshof.

— Het *Weekblad van het Regt* berigt, dat de Minister van Justitie, even als zijn voorganger, de Heer Nedermeijer van Rosenthal, de regterlijke collegiën heeft uitgenoodigd hun gevoelen mede te deelen over het aangeboden wets-ontwerp der regterlijke organisatie.

— De Contrôleur van de Holl. IJzeren Spoorweg-Maatschappij heeft ter kennis van het publiek gebragt, dat de tegenwoordige dienstregeling der vertrektijden van de wagentreinen bepaald blijft voor het aanstaande zomer-saizoen, zoo als die thans bestaat.

— Omtrent de wonderbaarlijke historie van een man te Haarlem, die van zelf in brand is gevlogen (zie de *N. R. Cour.* van heden) zullen wij eerst afwachten of de *H. Cour.* die er heden niets van zegt, morgen deswege eenig nader berigt zal geven, hopende dat onze lezers eenig geduld zullen willen hebben tot ons volgend nommer.

— De Heer J. F. Zylker, lid van de Tweede Kamer voor Appingadam, heeft, door bij Blijham uit een chais te vallen, den bovenarm gebroken.

— De Baanderheerlijkheid van Haamstede bij Zierikzee, met het daarbij behoorende slot Haamstede en bosch van 5000 boomen, is den 16den gekocht door vier Heeren te Zierikzee voor f 42,500. De hofstede met bouw- en weiland en bosch, te zamen ter grootte van 463 bunders, is door onderscheiden personen gekocht. Voor de geheele massa was bij de opveiling f 97,811 geboden.

— De *Nieuwe Noord-Brabander* van 14 April, deelt het volgende berigt mede uit Roermond van den 11den April: Gisteren avond werd door de Koninklijke Harmonie alhier eene serenade met fakkellicht gebragt aan Mgr. Paredis, ter gelegenheid zijner benoeming tot Bisschop van Roermond. Het luiden der klokken en het afschieten van het geschut had eene talrijke menigte in de nabijheid van het bisschoppelijk paleis te zamen gelokt; de geheele straat was sierlijk verlicht. Heden hebben het gemeentebestuur dezer stad, de leden der arrondissements-regtbank en eenige andere autoriteiten den Bisschop hunne gelukwenschingen met zijne nieuwe waardigheid aangeboden.

— Uit Tjoanjoer in O.-Indië wordt van den 14den Februarij gemeld, dat de Bisschop van Colophon en Apostolisch Vicaris van Ned.-Indië P. M. Vrancken aldaar vrij ernstig ziek was.

's GRAVENHAGE, 19 April.

Z. M. heeft benoemd tot Ridders der Orde van de Eikenkroon, P. Weitzel, T. G. Schooneveld en J. F. de Greve, 1ste Luitenants bij het regement Grenadiers en Jagers.

— Z. M. heeft op verzoek eervol ontslag verleend aan J. F. Obbes als Burgemeester te Marum, prov. Groningen.

— Z. M. heeft benoemd tot Ontvangers te Etten en Leur J. M. van der Mie, thans te Sexbierum, en te Utrecht (2de afdeeling) A. A. de Salengre, thans te Gouda.

— Namens Z. M. is aan de Staten dezer provincie, — op hun in de najaarszitting ingediend adres, strekkende, dat aan de Eerste Kamer eene andere vergaderplaats aangewezen, en aan de Prov. Staten het ongestoord gebruik hunner zaal gewaarborgd, of wel hun eene andere geschikte en waardige vergaderplaats toegekend mogt worden, — te kennen gegeven, dat geen geschikt locaal voor de Eerste Kamer beschikbaar is, doch voortaan, zoo veel mogelijk, gezorgd zal worden, dat de gelijktijdige zitting van de Eerste Kamer met de Prov. Staten zich niet zal hernieuwen, en dat, indien genoemde Staten bij hun gevoelen over eene afzonderlijke zaal blijven volharden, zij dan zelve daarin zullen behooren te voorzien.

— Aan de Officieren is door Z. M. vergunning verleend, om des namiddags na 4 ure, wanneer zij niet in dienstverrigting zijn, burgerkleeding te mogen dragen.

— Z. M. en Prins Hendrik zijn gisteren te half 2 ure van Amsterdam in deze residentie teruggekomen.

— Men verneemt dat aan den Heer Commissaris van Policie Waldeck, alhier, door den eigenaar van de in den loop der vorige week gestolen trommel met bankbilletten, coupons enz., een prachtig gouden cylinder-horlogie ten geschenke is aangeboden, als een blijk van erkentelijkheid voor de ijverige nasporingen, door dien ambtenaar in het werk gesteld, ten gevolge waarvan de vermoedelijke daders met hen, die van medepligtigheid worden verdacht, in hechtenis genomen zijn, alsmede de gestolen aanzienlijke waarde, nagenoeg ongeschonden, is behouden gebleven.

Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Zitting van Maandag 18 April.

Is ontvangen eene missive van den Heer Zylker, houdende mededeeling, dat hij door ongesteldheid verhinderd is de zitting bij te wonen.

Eene Koninkl. boodschap, ten geleide van een ontwerp van wet, tot uitvoering van sommige plaatselijke verordeningen. — Drukken, ronddeelen en verzenden naar de afdeelingen.

Een groot aantal verzoekschriften, waaronder 65 betrekkelijk de armenwet, is naar de Commissie *ad hoc* verzonden.

De Kamer gaat over tot het trekken der afdeelingen over het loopende tweemaandelijksche tijdvak, en daarna tot de keuze harer Voorzitters, Ondervoorzitters en leden der Commissie voor de verzoekschriften.

Tot Voorzitters zijn benoemd de Heeren Sloet tot Oldhuis, van Hoëvell, Mackay, Godefroi en Gevers van Endegeest; tot tweede Voorzitters, de Heeren Bandt, Molman, van der Linden, Poortman en Luyben, en tot leden der Commissie voor de verzoekschriften, de Heeren van der Heyden, Bosch, ten Cate, Leemans en Hengst.

Vervolgens is door den Heer van Doorn eene motie van orde gedaan, strekkende om, wegens het hooge belang der zaak, den voorrang toe te kennen aan de behandeling der zaak wegens de organisatie van het R. K. Kerkgenootschap, waaromtrent hij ll. Woensdag eene interpellatie aan de Regering had gerigt. De Kamer vereenigt zich hiermede.

De Heer van Doorn heeft daarop betoogd dat de gegeven inlichtingen onvoldoende waren en ten slotte de meening te kennen gegeven, dat de Regering, in het belang van 's Lands waardigheid, als nog met kracht en ernst bij het Hof van Rome tegen de door hetzelve gevolgde *wijze* van invoering van den betrokken maatregel vertoogen behoort in te leveren.

Aan het slot zijner rede maakte de Heer v. Doorn nog deze opmerking, dat de verhouding van de Roomsche kerk in Nederland tot den Roomschen Stoel, voorheen zoo geheel anders was, dan zij nu wordt voorgesteld. Voorheen, zegt de spr., werd een Bisschop gekozen door de geestelijkheid; nu benoemt de Paus onmiddellijk; en uitdrukkelijk blijkt het uit den apostolischen brief van den 4den Maart ll., dat uit hetgeen omtrent de voormalige Roomsche kerk in Nederland bestond, voortaan geen regt of verpligting meer zou volgen. Hij acht hierin wel eenige bedenkelijkheid gelegen, en hij gelooft, dat daardoor de kracht is ontzenuwd van het betoog, dat nu de Nederlandsche kerkvoogden een zelfstandig beheer zullen uitmaken. Hij zou verlangd hebben, dat de Regering er voor waakte, dat niet voor altijd aan de Nederl. Roomschgezinden ontnomen wierden regten, waarop zij zelven vroeger zooveel prijs stelden en die, gelooft hij, voor hen nog van waarde te achten zijn. Onze Roomsche landgenooten erkennen, dat ook hunne Protestantsche mede-Christenen regten hebben, maar het Hof van Rome erkent dit niet; en al is die niet te duchten, er blijft altijd eene bedreiging in de hand van Rome, en het komt daarop aan om wel te waarborgen, dat de vrijheid, die in de Grondwet voor allen is geschreven, ook voor allen bewaard blijve.

De Heer van Hoëvell heeft nagegaan: 1°, wat ons Gouvernement heeft gedaan, waarop hij antwoordde, dat het zich heeft geplaatst op het juiste, dat is, op het grondwettig standpunt; 2°, wat het Hof van Rome heeft gedaan. Het heeft de organisatie tot stand gebragt, zonder daaromtrent vooraf te waarschuwen, hetgeen officieus was toegezegd, en dit beschouwde hij als eene grief van onzen Staat tegenover eene vreemde Mogendheid; 3°, wat er thans behoort gedaan te worden. De Regering behoort voort te gaan op den eens ingeslagen weg, om aan het Hof van Rome zijne gevoeligheid te kennen te geven. Daarin dient zij door de Kamer ondersteund te worden.

De spreker heeft onder anderen nog dit gezegd: wat behooren de Protestanten te doen? Getrouw te blijven aan het beginsel, hetwelk hun levensbeginsel is: vrijheid van godsdienst, vrijheid van geweten, vrijheid van geloof, vrijheid van belijdenis. Zij moeten getrouw blijven aan het beginsel dat ieder God diene op de wijze zoo als met zijn geweten overeenkomt, en zulks zonder eenige belemmering. Meenen onze R. K. landgenooten, dat zij God niet anders waardiglijk kunnen dienen, dan met een Bisschoppelijken toestel, dan schrijft het Protestantsch beginsel voor, hun die vrijheid te geven. Spr. kan begrijpen, dat zijne Protestantsche landgenooten zich gekrenkt gevoelen over de wijze, waarop de organisatie is tot stand gekomen. Spr. gevoelt het; maar hun Protestantsch beginsel, vrijheid van geloof en vrijheid van geweten, moet zoo sterk zijn, dat zij dat gevoel overwinnen en toestaan wat hun beginsel voorschrijft.

En nu, zegt spr., een woord aan zijne R. K. landgenooten. Zij vergeten nooit, dat het beginsel der Gwet, de vrijheid van godsdienst en van geweten, tevens is een Protestantsch beginsel. Zij vergeten nooit, dat op hetzelfde tijdstip, in hetzelfde jaar waarin wij in het zuidelijk Europa gebeurtenissen hebben gezien, waarover de gemoederen treuren en die verscheuren, dat in datzelfde jaar, hier, waar bijna 2/3 der ingezetenen Protestant zijn, aan allen, ook aan de Katholieken gegeven is het geen zij zoo zeer verlangden, gelegenheid om zich te organiseren, zoo als zij meenden dat dit behoorde.

De Heer van Lynden vermeende dat de overgelegde stukken niet alles bevatteden wat in de aanhangige zaak is voorgevallen. Hij heeft betoogd dat de Regering niet behoorlijk de belangen des Lands behartigd, zijne eer en waardigheid niet gehandhaafd heeft; dat aan art. 165 en aan art. 65 der Grondwet door haar is te kort gedaan.

Voorts zeide hij nog: De Regering zegt dat die titels kerkelijk zijn en de daarstelling der hierarchie van zuiver kerkelijken aard is. Maar men vergete niet, dat het gezag des Pausen tweeledig is, en dat dit moeijelijk is te scheiden. De geschiedenis heeft daarvan meermalen het bezwarende aangetoond. Maar, waarom dan gesproken van het Hof van Rome, als men meende dat het alleen gold het geestelijk gebied? Waarom dan wisseling van diplomatieke nota's, als men zich op het zuiver kerkelijk terrein bevond?

Onderscheidene sprekers hebben nog het woord gevoerd. De Heer Rochussen schetst het hoogst gewigtige van deze beraadslaging. Geheel Nederland heeft het oog op deze vergadering; geheel Europa op ons land. Ten slotte wenscht hij te weten, of op de depêches van 4 en 7 Maart ll. houdende mededeeling van de Apostolische brieven en van de Allocutie van den Paus, ook eenig antwoord gegeven is, en, zoo ja, welk?

De Heer Groen van Prinsterer betoogt dat in het stelsel der Regering van lijdelijk toezien, ligt 1°. miskenning van de Gwet in haren geest en zin; 2°. miskenning van den aard der R. K. kerk zelve; 3°. miskenning van wat de roeping behoort te zijn van een Nederl. Gouvernement.

Bij het 2de punt beroept zich de spreker op het voorbeeld van 1831, toen de Abt de Lammenais, verdedigende de constitutionele vrijheid, door den Paus werd aangezegd bij monde van den Kardinaal Pacca, dat dit beginsel door den Paus. Stoel ten sterkste wordt afgekeurd. Dat daarenboven de Jesuitische rigting thans in de R. K. den boventoon heeft en in de allocutie doorstraalt, dat op het politiek gebied, de Roomsche geestelijkheid haar steun verleent aan eene reactionnaire, absolutistische rigting.

Spr. gelooft niet, dat al wat dezer dagen geschied is, de goedkeuring zijner R. Kath. landgenooten kan wegdragen. Hij ziet niet in, dat het met hun wezentlijk belang overeenkomt, dat doordrijven van maatregelen, die zooveel ongerustheid hebben verwekt. Hij onderstelt zelfs nog edeler drijfveren, want hij gelooft dat in het hart van de meesten hunner, opregte vaderlandsliefde huisvest. Het zou z. i. ook eene onmogelijkheid zijn, dat de R. Kath. kunnen goedkeuren dien laaghartigen geest, waarmede door sommigen gesmaald wordt op al wat roemrijk, op al wat luisterrijk is in onze geschiedenis, en die Prins Willem I afschetsen als een eervergeten huichelaar.

Ook de Ministers van de beide Erediensten, Binnen- en Buitenl. Zaken hebben nog een- en andermaal het woord gevoerd.

De Minister van Buitenl. Zaken heeft verklaard: dat aan den Gezant te Rome last is gegeven vertoogen in te dienen bij het Pauselijk Gouvernement, omtrent de niet voorafgaande mededeeling van de tot stand gebragte regeling, en ten tweede, dat, ten blijke van de gevoeligheid onzer regering, aan dien Gezant reeds onder dagteekening van den 9den April geschreven is, dat hij de vrijheid had onverwijld Rome te verlaten, zonder dat hem een tijdstip van terugkeer is bepaald; hebbende die gezant eenigen tijd vroeger reeds zijn verlangen kenbaar gemaakt, om zich met verlof uit Rome te verwijderen.

De Minister van Binnenl. Zaken den Heer Groen wederleggende, heeft nog gezegd dat de Regering, als zij onderrigt ware geweest van de wijze waarop publiciteit aan de invoering zou zijn gegeven, zeer ernstig zou verklaard hebben, dat men niet dezen vorm had moeten kiezen, ten einde daardoor onrust en opgewondenheid en krenking van onderscheidene anders-denkenden te voorkomen.

[*Hieronder volgt nu wat hoofdzakelijk in het gisteren avond aan onze geabonneerden toegezonden Telegraphisch Berigt gemeld was.*]

Aan het einde der zitting heeft de Heer van Doorn de volgende gemotiveerde orde van den dag voorgesteld:

»De Kamer, kennis genomen hebbende van de gedane mededeelingen betreffende de onderhandelingen over de regeling der kerkelijke aangelegenheden van de Roomsch Katholieken hier te Lande, en gehoord hebbende, dat daaromtrent krachtige vertoogen aan het Hof van Rome zijn of zullen worden gedaan, verklaart over te gaan tot de orde van den dag."

Blijkens de toelichting van den voorsteller, heeft deze motie alleen betrekking tot den vorm en geenszins tot de zaak zelve, namelijk de ingevoerde kerkelijke organisatie.

De Minister van Buitenlandsche Zaken heeft dan ook de motie alleen in dien zin opgevat en overigens nog toegezegd de verdere stukken en vertoogen, te dezer zake nader gewisseld, aan de Kamer mede te deelen.

De motie is aangenomen met 40 tegen 12 stemmen. Tegen: de Heeren Dommer van Poldersveldt, van Wylick, van Lynden, van Nispen van Sevenaer, Groen van Prinsterer, van Wintershoven, de Poorter, Luyben, Mackay, Meeussen, Schiffer en Leemans.

De Heer Luyben heeft aanteekening in de notulen verzocht dat hij zich met het genomen besluit niet heeft vereenigd. De zitting is tot morgen opgeheven.

Zitting van Dingsdag 19 April.

In deze zitting zijn de beraadslagingen gevoerd over het wets-ontwerp betrekkelijk de openbaarmaking van het verhandelde in de beide Kamers, en waarbij het voornamelijk aankomt om als wijziging van het bestaande reglement te bepalen, om voortaan de uitgewerkte redevoeringen niet meer bij de betrokkene sprekers aan huis te besorgen, maar hun gedurende een zeker aantal uren gelegenheid te geven, die stukken aan het gebouw der Tweede Kamer te komen nazien.

De Heeren Provò Kluit, van Nierop, Gevers, Martens en de Minister van Binnenl. Zaken hebben de behoefte aan een gewijzigd reglement bestreden, als beantwoordende het bestaande vrij wel aan het doel. De Heeren van der Linden, Gevers en Wintgens, leden der Commissie voor de stenographie, hebben de thans voorgestelde maatregelen verdedigd. De bestrijders kwamen evenwel op hunne bezwaren terug, met dat gevolg, dat art. 10 werd afgestemd met 33 tegen 15, en daarna het geheele gewijzigde reglement met 36 tegen 12 stemmen.

Bij gelegenheid dezer beraadslagingen heeft de Minister van Binnenl. Zaken, — in antwoord op de opmerking van den Heer van Nierop over de bezwaren, waaraan de gewone dagbladen in den regel zijn onderworpen, — te kennen gegeven, dat, voor zooveel dit van de Regering afhangt, hieraan binnen kort zal worden te gemoet gekomen. Deze verklaring, in het verband tot de gedane opmerking, betreft alzoo de zegelbelasting op de gewone couranten.

GORINCHEM, 17 April.

Heden nacht heeft te Papendrecht een verschrikkelijke brand plaats gehad, welke gisteren avond ten half negen ure begonnen is en tot in den ochtend geduurd heeft. De brand is ontstaan in het veerhuis, bewoond door M. van der Kevie, welk pand geheel is afgebrand, behalve een gedeelte van het voorhuis en een op korten afstand staande kookhuis. Al de huisraden, rijtuigen, paarden, enz., zijn tevens eene prooi der vlammen geworden, zijnde er volstrekt niets gered dan een laadje uit eene chiffoniere. Door de toegesnelde hulp der brandspuiten uit Dordrecht, is de brand niet tot de belendende huizen overgeslagen.

AMSTERDAM, 18 April.

Z. M. heeft gisteren, vergezeld van Z. K. H. Prins Hendrik en talrijk gevolg, de godsdienstoefening bijgewoond in de Nieuwe Kerk, onder gehoor van Ds. Adama van Scheltema, die tot grondslag zijner leerrede gekozen had Hebreën XIII vs. 5 tweede gedeelte: *Want Hij heeft gezegd, Ik zal u niet begeven noch, Ik zal u niet verlaten.*

Na de Godsdienstoefening is Z. M. uitgereden en heeft den Zoölogischen Tuin en den Hortus Botanicus met een bezoek vereerd.

— Aan de R. K. kerk op de Keizersgracht is heden, namens den Vice-Superior der Hollandsche Zending, de eerste steen gelegd.

— In de zooveel geruchts gemaakt hebbende zaak van de Bank van Leening te Haarlem, zijn de 4 personen, waarvan een voortvlugtig, verwezen naar de openbare teregtzitting van het Prov. Geregtshof in Noord-Holland.

— Te Alkmaar is gevangen binnengebragt zekere Heer A., Gemeente-Ontvanger op een bij die stad gelegen dorp, omdat de hem toevertrouwde kas niet in orde was bevonden.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 15 April.

Het Lagerhuis heeft het wetsontwerp tot toelating der Israëliten in het Parlement met 288 tegen 230 stemmen aangenomen. — Ook heeft dat Huis met 200 tegen 169 stemmen bepaald, dat het zegel op dagblad-afkondigingen wordt afgeschaft.

— Binnen de gemeente Londen zal de Regering 58 nieuwe kerken doen bouwen, en daarenboven nog vele in de gemeente Winchester.

— In een huis bij Rotherhithe is eene menigte oorlogsmateriaal gevonden. Eerst had men gemeld, dat Kossuth dat huis bewoonde; dit is echter gebleken onwaarheid te zijn. In hoever deze echter in de zaak betrokken kan zijn, is nog niet zeker.

— Den 4^{den} dezer verongelukte op de kust van het in het kanaal gelegen eiland Guernesey, de Hollandsche galjoot Groningen, van Demerary naar Rotterdam. Geladen met katoen en suiker, groot 150 ton. Op de uitreis verloor het vaartuig zijn Kapitein, die den 15^{den} Oct. ll. op de Noordzee over boord viel en in de golven omkwam. De eerste stuurman voerde het schip met den besten uitslag naar de West en bijna weder t'huis. Op den morgen van den 4^{den} raakte het bij zwaar en donker weder op voornoemden kust vast. De boot werd te water gelaten, doch de Kapitein wilde 't schip niet verlaten en de manschap bleef daarop ook aan boord. De boot dreef toen ongelukkig af. Een kwartier uurs na de stranding werd de mast omvergerukt; nog bleef de geheele bemanning aan boord. Niet lang daarna spleet het schip, en voerde de 6 schepelingen naar de diepte. De Onderstuurman alleen redde zich, de andere 5 kwamen allen om.

— Uit Dublin wordt gemeld, dat de onlangs benoemde nieuwe Primaat der Roomsche kerk in Ierland, Dr. Dixon, zich thans voor de eerste maal met een gedrukt stuk tot het publiek heeft gewend. Dit stuk, zijnde eene opwekking om door geldelijke bijdragen zekere liefdadige stichting te ondersteunen, trekt de algemeene opmerkzaamheid vooral daardoor tot zich, dat de Praelaat daarin alles heeft vermeden wat voor iemand van zijne landgenooten aanstootelijk kon zijn; het behelst geen enkel woord betreffende de politieke aangelegenheden of de „zielejagt der Protestantsche zendelingen," waarover in andere stukken van gelijken oorsprong thans dikwijls geklaagd wordt; en het is, in overeenstemming met de wet op de kerkelijke titels, die door andere Iersche Praelaten zelden of nooit wordt in acht genomen, eenvoudig met den naam van den Primaat onderteekend zonder eenige aanduiding zijner waardigheid.

— Te Charlestown is de gevangenis afgebrand, waarbij 8 gevangenen het leven hebben verloren. — Nabij Galveston is een stoomboot gesprongen, waarbij 36 menschen zijn omgekomen.

FRANKRIJK.

PARIJS, 17 April.

Er is een crediet van 30,000 fr. geopend, voor de oprigting van een model van een reusachtig ruiterstandbeeld, dat ter gedachtenis van Napoleon I in het nijverheidspaleis in de Champs Elysées zal worden opgerigt.

— Voor eenigen tijd waren onderscheiden personen in hechtenis genomen als verdacht van zekere aan de Regering onwelgevallige berigten aan buitenlandsche dagbladen te hebben gezonden. Bij onderzoek bleef er alleen grond over voor eene vervolging bij de regtbank van correctionele politie; deze heeft eergisteren twee van de aangeklaagden vrijgesproken en de overige acht tot gevangenisstraf van eene maand tot een jaar veroordeeld.

— In de departementen Loiret, Sarthe en Loiret-et-Cher, wordt thans veel vervalscht geld uitgegeven; het thans aangewende middel bestaat daarin, dat de misdadigers de geldstukken weten te verdunnen, zonder het uiterlijk voorkomen belangrijk te schaden; het geld wordt daardoor echter veel ligter.

SPANJE.

MADRID, 15 April.

Er is een nieuw Ministerie benoemd. De Generaal Lersundi, die de zamenstelling van het kabinet op zich genomen had, is benoemd tot Minister van Oorlog en Voorzitter van den Ministerraad; verder de Heeren Ayllon, thans Spaansch Gezant te Weenen, tot Minister van Buitenl. Zaken; Collantes tot Minister van Justitie; Bermudez de Castro van Financiën, Egana van Binnenl. Zaken; Doral van Marine.

De nieuw benoemde Ministers hebben gisteren avond in handen der Koningin den eed afgelegd.

PRUISSEN.

BERLIJN, 17 April.

Het Hoog Geregtshof te Mannheim heeft gisteren uitspraak gedaan in de zaak van Professor Gervinus. Hij zal, onder de beschuldiging van hoogverraad, voor de gezworenen teregt staan. Het vonnis van de regtbank in eersten aanleg is dus vernietigd en de staat in de kosten veroordeeld.

— De beroemde Chemicus Gmelin is den 13^{den} te Heidelberg in den ouderdom van 64 jaren overleden.

— De reederij te Hamburg is sedert eenige jaren aanmerkelijk in uitgebreidheid toegenomen. Op het einde van 1837 telde men daar 153 schepen, metende 11,991 commercielasten; op het einde van 1852 daarentegen 369 schepen, metende 37,628 commercielasten.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 15 April.

Men gelooft hier als zeker dat het Russisch-Turksch geschil, op één hoofdpunt na, vereffend is, namelijk het vraagstuk over de heilige plaatsen.

— Jellachich, de Ban van Croatiën, heeft van den Paus ter belooning van zijn gedrag in het bestrijden der Hongaren, de militaire St. Gregorius orde in brillanten ontvangen, met eenen Apostolischen brief.

— De theekweekerij in Hongarije wordt met goed gevolg bekroond; spoedig zal de Hongaarsche thee een handelartikel zijn.

STADS BERIGTEN.

VERGADERING van den Gemeenteraad van Leyden, Donderdag den 21sten April 1853, des namiddags ten $1\frac{1}{2}$ ure.

Onderwerpen:

1°. Voordragt in zake het Huiszittenhuis.

2°. Request van W. Kemna Jr. tot verhooging zijner jaarwedde.

3°. Benoeming van 2 leden en 2 plaatsvervangers voor het bureau van stemopneming bij de verkiezing van leden voor de Provinciale Staten.

4°. Verordening op de verdeeling der gemeente in Wijken en Gebuurten.

5°. Eadem omtrent de vestiging en verandering van woonplaats.

De BURGEMEESTER VAN LEYDEN,

Gezien Art. 1 der Verordening op het losloopen van honden, door den Gemeenteraad den 23sten December 1852 vastgesteld en den 27sten Januarij 1853 gewijzigd;

Brengt ter kennis van de Ingezetenen dat de Kennisgeving van 22 Feb. dezes jaars, houdende bepaling, dat, tot nadere bekendmaking, geene honden anders dan behoorlijk voorzien van een muilband, op straat mogen loopen, op heden is ingetrokken en buiten gevolg is gesteld.

En zal deze door plaatsing in de *Leydsche Courant* worden afgekondigd.

De Burgemeester voornoemd,

LEYDEN, 19 April 1853. VAN LIMBURG STIRUM.

HER-IJK.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN DE GEMEENTE LEYDEN, gezien hebbende de Notificatie van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, in dato den 11^{den} Januarij jl., (*Provinciaalblad* No. 23) betreffende den Herijk der Maten en Gewigten in Zuid-Holland, en gelet op de voordragt van den Arrondissements-IJker alhier, van den 12^{den} dezer maand; geven mitsdeze den Ingezetenen dezer Gemeente hunne verpligting te kennen, tot het doen Herijken van alle de bereids te voren geijkte Lengte- en Inhoudsmaten en Gewigten, benevens de bij de Inhoudsmaten van drooge waren behoorende strijksels, waarmede deze, overeenkomstig Art. 8 van Zr. Ms. besluit van den 21sten December 1822, (*Staatsblad* No. 54) moeten worden afgestreken. En worden zijlieden ten dien einde opgeroepen, ter bezorging der gemelde Maten en Gewigten, wel schoon gemaakt en gezuiverd, aan het Lokaal van den IJk, in de *Lange Schoolsteeg*. Zullende daartoe, tegen dadelijke betaling, worden gevaceerd:

Voor Wijk I, op den 11^{den} en 12^{den} April
» » II, » » 13^{den} en 14^{den} April.
» » III, » » 15^{den}, 18^{den} en 19^{den} April.
» » IV, » » 20sten, 21sten, 22sten en 25sten April.
» » V, » » 26sten, 27sten, 28sten, 29sten April en op den 2^{den} Mei.
» » VI, » » 3^{den}, 4^{den}, 6^{den}, 9^{den}, 10^{den}, 11^{den} en 12^{den} Mei.
» » VII, » » 13^{den}, 18^{den}, 19^{den}, 20sten, 23sten, 24sten, en 25sten Mei.
» » VIII, » » 26sten, 27sten, 30sten en 31sten Mei.
Het Buitenwijk op den 1sten en 2^{den} Junij.

met uitzondering echter van de Goud- en Zilversmids-, benevens de Apothekers- of Medicinale Gewigten, voor welker herijking afzonderlijk zitting zal gehouden worden, te weten:

Voor de Goud- en Zilversmids-Gewigten voor
Wijk I, II, III en IV, op den 1sten April,
» V en VI, op den 4^{den} April,
» VII en VIII, op den 5^{den} April,

Voor de Medicinale Gewigten voor
Wijk I, II, III en IV, op den 6^{den} April,
» V en VI, op den 7^{den} April,
» VII en VIII, op den 8sten April,

telken dage des morgens van 9 tot des namiddags 2 ure.

En waarschuwen Burgemeester en Wethouders voornoemd, allen en een iegelijk wien het aangaat, met herinnering tevens aan Art. 2 van Zr. Ms. Besluit, in dato 30 Maart 1827, (*Staatsbl.* No. 13) om op bovengemelde dagen, (na welke de Arrondissements IJker zich, overeenkomstig Art. 10 der Notificatie van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, in dato 18 Januarij 1822, tot het verrigten van den Herijk naar de Buitengemeenten van zijn Ressort moet begeven, en alzoo buiten de mogelijkheid is, om geredelijk aan het verlangen der verzuimdhebbenden te voldoen,) zich overeenkomstig hunne verpligting omtrent dezen Herijk stiptelijk te gedragen, ten einde buiten bekeuring te blijven; — zullende er, na den bepaalden termijn, ingevolge dispositie van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, in dato 22 November 1831, geene verlenging van tijd, of zoogenaamde nadagen, gegeven worden.

Wordende aan belanghebbenden in het algemeen bij deze voorts herinnerd de de Notificatie van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland, in dato 4 Augustus 1820, volgens welke de ijkpligtigheid zich uitstrekt tot alle handel- en neringdoende lieden, Fabrikeurs en Ambachtslieden, die, in hunnen handel of hun bedrijf, eenige maten of gewigten gebruiken, en de Apothekers of Medicijnbereiders in het bijzonder, aan Art. 3 en 5 van Z. M. Besluit dd. 21 October 1819, (*Staatsbl.* No. 52) bepalende hunne gehoudenheid tot het bezit van een *vol stel* Gewigten, en medeverpligting tot den jaarlijkschen Herijk van hetzelve, alsmede aan het Koninklijk Besluit van den 5^{den} Februarij 1826, No. 153, volgens hetwelk de, bij derzelver eersten IJk gestempelde greingewigten, zonder die eene nadere stempeling te doen ondergaan, jaarlijks door den IJker moeten worden nagezien en onderzocht.

En wordt wijders, door deze, ter kennis van de belanghebbenden gebragt, dat tot jaarletter, gedurende 1853, voor den IJk der Maten en Gewigten bepaald is de letter *K*.

En zal deze door aanplakking en plaatsing in de Leydsche Courant worden afgekondigd.

Burgemeester en Wethouders voorn.,
LEYDEN, 17 Maart 1853. De Burgemeester, VAN LIMBURG STIRUM,
De Secretaris, v. PUTTKAMMER.

KERKNIEUWS.

DEVENTER, 15 April. Door den Breeden Kerkeraad is gisteren, ter vervulling der vacature, door het overlijden van den Wel-Eerw. Zeer Gel. Heer H. J. van Rijndorp veroorzaakt, uit het bestaande twaalftal van Predikanten, het volgende zestal gemaakt: DD. Brouwer, te Oudkerk en Roodkerk; van Loon, te Edam; Douwes, te Leens; van den Broek, te Welsum; Zaalberg, te Hendrik-Ido-Ambacht; Diehl, te Lichtenvoorde, de laatste bij overeenstemming tegen van Ketwich, te Schoonhoven.

BOLSWARD, 15 April. Uit het vroeger vermelde twaalftal Predikanten, is thans het navolgende zestal gevormd (alphabetisch): van Ketwich, te Schoonhoven; Richard te Blaauw-Capelle, Steinberg te Dirksland, van Toorenenbergen, te Polsbroek; Verburgt te Nieuwpoort en Zaalberg te Hendrik-Ido-Ambacht.

MAASSLUIS, 16 April. Ter vervulling der vacature, ontstaan door het overlijden van Ds. Claessens, heeft de Kerkeraad het volgende twaalftal Predikanten geformeerd (alphabetisch): Barger, te Delftshaven; Baumhauer, te Geervliet; Beets, te Heemstede; van der Gon, te Soeterwoude; Holsteyn, te Pijnacker; Knottel, te Oegstgeest; Ledeboer, te Overlangbroek; Montyn, te Goudriaan; Mysberg, te Bleskensgraaf; Schilt, te Bodegraven; Steenberg te Dirksland en van IJzendijk te Hoevelaken.

ADVERTENTIËN.

Heden overleed na langdurig en smartelijk lijden, onze hartelijk geliefde Moeder en Behuwd-Moeder, JACOBA WARDENAAR, Wede E. VLAANDEREN, in den ouderdom van bijna 86 jaren.

J. W. VLAANDEREN.

LEYDEN, 15 April 1853. Uit aller naam.

Heden overleed zacht en kalm, na eene ongesteldheid van twee dagen, onze hartelijk geliefde Vader en Behuwd-Vader, de Heer JAN SMAGGE, Wedr JACOBA VALK, in den ouderdom van ruim 84 jaren.

J. SMAGGE. — C. VAN VLIET.
LEYDEN, 16 April 1853. P. VAN DUUREN. — A. J. SMAGGE.
A. DRIEST, Wede P. SMAGGE.

In den weg van het Alwijs Godsbestuur, werd ik in diepen rouw gedompeld, door het afsterven mijner geliefde Gade ELISABETH CHRISTINA ADRIANA BUDDINGH, te *Batavia* op den 5den December jl. in den ouderdom van even 26 jaren. Was zij mij, gedurende acht jaren eene getrouwe Levensgezellin; mijne vier Kinderen, waarvan de oudste 7 jaren en de jongste naauwelijks 3 maanden is, verliezen in haar de teederste en zorgvuldigste Moeder. Weenend staa ik op haar graf; maar — zwijg den Heere, aanbid, geloof en hoop.

P. L. DE GAAY FORTMAN,
SOERAKARTA, 16 Februarij 1853. *Predikant in de Vorstenlanden.*

De Ondergeteekenden betuigen hunnen dank voor de verleende hulp, op jl. Zaturdag, bij het ontstaan van brand in hunne Bierbrouwerij; inzonderheid den Heer C. P. L. DRIESSEN, door wiens spoedige en krachtdadige medewerking, ernstiger gevolgen zijn afgekeerd.

LEYDEN, 19 April 1853. VAN DER SPRUYT & ENKLAAR.

De Ondergeteekenden hebben de eer de DAMES te berigten, dat zij uit *Parijs* ontvangen hebben de **ZOMER-MODELLEN**, bestaande uit **Hoeden, Mutsen, Coiffures, Linten en Bloemen.** Zich vleijende dat het schoone en frissche der Artikelen de Dames zal uitlokken, die te komen bezigtigen, bevelen zij zich in een ieders gunst.

☞ **Wasschen en Vermaken** ook STROOHOEDEN.

GEBROEDERS BARNING,
Donkersteeg.

M. G. JOLLIE, SPEKMAN,
Nieuwen Rijn bij de Hooigracht,

Heeft de eer de Dames te berigten, dat zij ontvangen heeft de **Modelhoeden en Mutsen**, zich beleefdelijk aanbevelende.

LEYDEN, 20 April 1853.

Binnen *Leyden* wordt tegen 1e Augustus *te Koop* of *te Huur* gevraagd: een logeabel **[illegible]**, bevatende minstens 10 Kamers en grooten Tuin. Adres onder Letter **J.** bij den Boekhandelaar C. C. VAN DER HOEK, Breedestraat alhier.

Bij de Opveiling der na te melden Percelen, welke op Zaturdag den 16den April jl. ten overstaan van den Notaris J. A. PRYN en getuigen, in het *Heeren-Logement* aan den Burg binnen *Leyden* heeft plaats gehad, zijn dezelven in Bod gesteld, als volgt:

No. 1. Een HUIS EN ERVE aan den Nieuwen Rhijn, omtrent de Hooigracht, Wijk VII. No. 64 en 64rood, op . . . . f 8,000.—.

No. 2. Een HUIS EN ERVE aan de zuidzijde van de Nieuwstraat, omtrent de Hooigracht, Wijk VII. No. 899, op . . . . 880.—.

No. 3. Een HUIS EN ERVE aan den Rhijn of Apothekersdijk, Wijk VI. No. 36 en 36rood, met een daaraan verheeld HUIS EN ERVE aan de zuidzijde der Haarlemmerstraat, Wijk VI. No. 324, op . . . . 3,000.—.

Nader Verhoogd met . . . . 300.—.

Nog Verhoogd met . . . . 300.—.

De Afslag en finale Toewijzing zal geschieden ter plaatse voorschreven, op Zaturdag den 23sten April 1853, des avonds ten zeven ure.

Terwijl inmiddels ten Kantore van voornoemden Notaris Verhoogingen worden aangenomen, tegen genot van *één vijfde* van iedere Verhooging.

De Percelen Publiek Geveild in het *Heeren-Logement* aan den Burg, te *Leyden*, op Zaturdag den 16den April ll., zijn in Bod gekomen als volgt:

No. 1. Op het Rapenburg, Wijk I. No. 522, op . . . . f 1,700.—.
No. 2. Op de Vliet, Wijk I. No. 534, op . . . . 750.—.
No. 3. Op de Turfmarkt, Wijk VI. No. 1262, op . . . . 1,025.—.
Verhoogd met . . . . 75.—.

Zullende de Afslag plaats hebben op Zaturdag den 23sten April eerstkomende, des avonds te 7 ure.

Terwijl nadere inlichtingen te bekomen zijn ten Kantore van den Notaris D. N. ROSKES, te *Leyden.*

OPENBARE VRIJWILLIGE VERKOOPING,

In het *Heeren-Logement* aan den Burg, binnen *Leyden*, bij Opbod op Zaturdag den 23sten April en bij Afslag op Zaturdag den 30sten April 1853, beide des avonds ten 7 ure, van:

No. 1. Een HUIS EN ERF, te *Leyden*, aan de oostzijde van de Mare, omtrent de Klaresteeg, bevattende twee Beneden- en twee Bovenkamers, Keuken, Kelder enz., geteekend Wijk VI. No. 1183.

No. 2. Een KOETSHUIS EN ERF met Stalling voor 4 Paarden, Hooizolder, Mest en Waterputten en goede Pomp, te *Leyden*, aan de zuidzijde van de Langebrug, omtrent het Berkendaal Straatje, geteekend Wijk IV. No. 515.

Het Perceel No. 1 is dadelijk te aanvaarden, en te bezigtigen des Dingsdags en Donderdags van elke week vóór de Toewijzing van 11 tot 2 ure, op Toegang-Billetten door den Notaris af te geven; het Perceel No. 2 is verhuurd tot 1 Januarij 1855 à f 80.— 's jaars, hetwelk is te bezigtigen des Dingsdags, Donderdags en Zaturdags van 10 tot 11 ure.

Zullende tusschen de Veiling en Afslag, Verhoogingen worden aangenomen tegen genot van *een Vijfde* Verhooggeld, ten Kantore van den Notaris Mr. H. OBREEN, bij wien inmiddels nadere inlichtingen zijn te bekomen.

Bij SCHREUDER EN VAN BAAK is ter perse en aanstaanden Zaturdag bij de voornaamste Boekhandelaren verkrijgbaar:

NEDERLAND,

Meer dan eenig land der wereld tot hoofdzetel van het Protestantisme bestemd en tot handhaving er van verpligt.

LEERREDE op den 17den April 1853, in de Pieterskerk te Leyden gehouden, DOOR

H. T. DE BLAAUW.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

MAANDAG, 18 April.

		Laagst. Koers.	Hoogst. Koers.	Geblev.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld à	$2\frac{1}{2}$ pCt.	$64\frac{1}{4}$	$64\frac{5}{8}$	$64\frac{3}{8}$
Dito Certificaten	3	76	$76\frac{1}{2}$	$76\frac{1}{16}$
Dito dito	4	$95\frac{1}{4}$	$95\frac{1}{2}$	$95\frac{1}{2}$
Amortisatie Syndicaat	$3\frac{1}{2}$	$95\frac{3}{8}$	$95\frac{1}{2}$	—
Handelmaatschappij	$4\frac{1}{2}$	—	—	—
O. I. Leening	4	$95\frac{3}{16}$	—	—
Dito Holl. Spoorweg	4	—	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg	$4\frac{1}{2}$	—	—	—
Haarlemmermeer	5	$103\frac{1}{2}$	—	—
FRANKRIJK, Certif.	3	—	—	—
Dito dito	5	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	5	$108\frac{1}{4}$	$108\frac{5}{8}$	$108\frac{5}{8}$
Dito dito 1828 en 1829	5	$107\frac{3}{8}$	—	—
Cert. bij dito 1831 en 1833	5	97	$97\frac{1}{4}$	—
Dito 1840	4	$92\frac{1}{4}$	—	—
Dito bij STIEGLITZ & Co.	4	—	—	—
Dito dito Nieuwe	4	—	—	—
Inschrijving in Assign.	6	—	—	—
Certificaten van dito	6	—	—	—
POLEN, Aandeelen 1835	f. 500	164	—	—
Dito Obligatiën	4	$87\frac{1}{2}$	—	—
SPANJE, Obligatiën	à 1 pCt.	$24\frac{1}{16}$	$24\frac{1}{8}$	$24\frac{3}{16}$
Dito Obligatiën	3	$47\frac{1}{4}$	$47\frac{5}{8}$	$47\frac{1}{2}$
Dito Binnenl. à 6 m.	3	$42\frac{7}{8}$	$43\frac{1}{16}$	$43\frac{1}{16}$
Bewijzen Coupons		$6\frac{11}{16}$	$6\frac{13}{16}$	$6\frac{13}{16}$
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll.	5	$86\frac{1}{2}$	—	—
Dito	4	$69\frac{1}{2}$	—	—
Dito Metall.	5	$81\frac{3}{16}$	$81\frac{1}{4}$	—
Dito Nieuwe	5	$93\frac{1}{16}$	$93\frac{1}{8}$	—
Dito 1847	$2\frac{1}{2}$	$41\frac{3}{16}$	$41\frac{5}{16}$	41
BELGIE, Banc.	$2\frac{1}{2}$	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	$2\frac{1}{2}$	$52\frac{5}{8}$	—	—
BRAZILIE, 1824 100 £	5	$99\frac{1}{8}$	—	—
PORTUGAL, te Londen	5	$42\frac{1}{8}$	$42\frac{1}{2}$	$42\frac{1}{4}$
Dito dito	4	$39\frac{15}{16}$	$40\frac{1}{16}$	40
VENEZUELA,	$3\frac{1}{2}$	—	—	—
MEXICO,	3	27	$27\frac{1}{8}$	$27\frac{1}{16}$
AMERIKA, Bankactiën		$5\frac{1}{16}$	$5\frac{1}{8}$	—

Grieken $7\frac{1}{16}$ $\frac{1}{8}$.

Braz. 1839, £ 100, 5 pCt. 100.

Koers van het Geld: Beleening $2\frac{1}{2}$ pCt. Prolongatie $2\frac{1}{2}$ pCt.

De Wisselkoers der Gouden Tienguldenstukken is f 9.80 à 90.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.